

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2016-3-72 (Devralma)
Karar Sayısı : 17-03/27-12
Karar Tarihi : 19.01.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Fevzi ÖZKAN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK
Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Bahar ERSOY ZENGİN, İbrahim Hilmi KOÇAK

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Koninklijke Bunge B.V.
Temsilcileri: Sezin ELÇİN CENGİZ, Elif BERBEROĞLU
Maya Akar Center, Büyükdere Cad. No:102, Kat:28
34394 Esentepe/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Ana Gıda İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tek kontrolünün Bunge Limited tarafından dolaylı olarak devralınması işlemine izin verilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 20.12.2016 tarih ve 7290 sayı ile giren ve en son 02.01.2017 tarih ve 29 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 11.01.2017 tarih ve 2016-3-72/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle; dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

- (4) Koninklijke Bunge B.V. (BUNGE HOLLANDA); Bunge Limited'in (BUNGE) dolaylı olarak tamamına sahip olduğu bir iştirakidir¹. BUNGE HOLLANDA tarım ticareti ve gıda hizmetleri alanında faaliyet göstermekte olup; hayvan yeminden tüketici gıdalarına ve yenilenebilir yakıtlara kadar pek çok ürün üretimi, pazarlaması ve satışı ile iştigal etmektedir. BUNGE, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 40'tan fazla ülkede, tarım ticareti ve gıda hizmetleri alanında faaliyet göstermekte olup; hayvan yeminden tüketici gıdalarına ve yenilenebilir yakıtlara kadar pek çok ürünün üretimi, pazarlaması ve satışı ile iştigal etmektedir.

¹ Bunge European SA (Lüksemburg), BUNGE HOLLANDA'nın %100'üne sahip olup; Bunge European SA'nın sermayesinin %80'i BUNGE'ye ve kalan %20'si Bunge Global Markets Limited'e (Bermuda) aittir.

- (5) Dosya konusu işlemin gerçekleştirilmesi amacıyla taraflar arasında 14.12.2016 tarihinde imzalanan "Hisse Alım ve Satım Sözleşmesi"nin 13.3.2. maddesi uyarınca, BUNGE HOLLANDA'nın BUNGE'nin Türkiye'deki tek iştiraki olan Bunge Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'yi (BUNGE GIDA) Ana Gıda İhtiyaç Maddeleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'deki (ANA GIDA) hisselerin doğrudan alıcısı olarak seçme opsiyonuna sahip olduğu; ancak bu bildirim tarihi itibarıyla, bu konuda henüz nihai bir karar verilmediği devamında, BUNGE HOLLANDA ve BUNGE GIDA'nın aynı şirketler grubuna dahil olduğu ve her ikisinin de nihai olarak BUNGE tarafından kontrol edildiği belirtilmiştir.
- (6) ANA GIDA; yemeklik bitkisel yağ (ayçiçek yağı ve mısır yağı), zeytinyağı (riviera ve sızma zeytinyağı) ve kişisel bakım ürünlerinin (sabun ve duş jeli gibi) üretimi, satışı ve pazarlaması ile iştigal etmektedir.

G.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

- (7) Bildirime konu işlem ile, mevcut durumda Anadolu Endüstri Holding A.Ş. ve SEEF Foods S.A.R.L.'ye ait olan ANA GIDA hisselerinin tamamının BUNGE HOLLANDA veya BUNGE GIDA tarafından devralınması suretiyle ANA GIDA'nın tek kontrolü dolaylı olarak BUNGE'ye geçmiş olacaktır². Dolayısıyla işlem 2010/4 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. Dosya içeriğinden, işlem taraflarının 2015 yılı cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen ciro eşiklerini aştığı anlaşıldığından, bildirim konu işlem izne tabidir.
- (8) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca, bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan ikisinin veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu (yatay ilişki) ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki) ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır.
- (9) Global düzeyde faaliyet gösteren BUNGE, söz konusu faaliyetlerini Türkiye'de 2000 yılından itibaren tek iştiraki konumunda olan BUNGE GIDA aracılığıyla gerçekleştirmektedir. BUNGE GIDA'nın faaliyet alanlarına aşağıda yer verilmiştir:
- Yağlı tohum ve tahılların yetiştirilmesi ve bunların müşterilere gönderilmesi,
 - Hayvancılık endüstrisi için yem ve gıda işleme ve gıda hizmetleri endüstrileri için yağ elde etmek üzere yağlı tohumların kırma işleminden geçirilmesi,
 - Tüketiciler için paketlenmiş/şişelenmiş bitkisel yağ (ayçiçek yağı, kanola yağı, mısır yağı ve fındık yağı) üretilmesi, satılması ve pazarlanması,
 - Gıda işleyen firmalar, fırınlar, bira üreticileri ve diğer ticari müşterilere yönelik buğday ve tahıl ticareti yapılması.

² Hisselerin doğrudan alıcısı olarak BUNGE HOLLANDA ya da BUNGE GIDA'nın seçilmesi rekabet hukuku bağlamında yapılacak değerlendirmeyi değiştirmemekte, her iki durumda da ANA GIDA'nın tek kontrolü dolaylı olarak BUNGE'ye geçmiş olmaktadır.

17-03/27-12

- (10) Öte yandan devredilen konumunda olan ANA GIDA'nın aksine BUNGE GIDA'nın zeytinyağı veya kişisel bakım ürünleri pazarında herhangi bir faaliyeti yoktur. Dosya içeriği bilgiler çerçevesinde, taraflar arasında paketlenmiş rafine bitkisel yağ pazarında yatay örtüşme, dökme rafine bitkisel yağ pazarı ve ham bitkisel yağ pazarında ise dikey örtüşme bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim Bildirim Formunda, BUNGE ve ANA GIDA'nın faaliyetlerinin özellikle ayçiçek yağı ve mısır yağı pazarlarında yatay olarak örtüştüğü; bunun yanı sıra, BUNGE'nin dökme rafine bitkisel yağ ve ham bitkisel yağ satışı yaptığı (sağlayıcı olarak faaliyet gösterdiği) ve bu pazarlar bakımından ANA GIDA'nın müşteri (alıcı) konumunda olduğu belirtilmiştir.
- (11) Yağlar; bitkisel ve hayvansal yağlar olmak üzere iki gruba ayırmaktadır. Bitkisel yağlar; ayçiçeği yağı, mısır yağı, zeytinyağı, pamuk yağı, fındık yağı, soya yağı ve kanola yağı iken; tereyağı, hayvansal yağ olarak sınıflandırılmaktadır. Bitkisel yağlar; temel olarak yağlı tohum adı verilen çeşitli bitki türlerinin, farklı seviyelerde işlenmesi ile elde edilmektedir. İlk olarak "kıрма" işleminden geçirilen yağlı tohumdan, bu süreç sonunda ham yağ ve küspe elde edilmektedir. Küspe; hayvan yemi, gübre katkı maddesi ve kimi yörelerde yakacak olarak kullanılırken, işlemin asıl çıktısı olarak görülebilecek olan ham yağ ise; bitkisel sıvı ve bitkisel katı yağların üretiminde kullanılmaktadır.
- (12) Dünya genelinde ekonomik değeri olan başlıca yağlı tohumlu bitkiler; ayçiçeği, soya, kolza (kanola), susam, pamuk çiğidi, yarfıstığı, mısır, aspir, zeytin, palmiye tohumu, yağ keteni ve hint yağıdır. Dosya içeriğinden, Türkiye'de bitkisel yağ üretimi ile iştigal eden yaklaşık 150 şirket olduğu anlaşılmaktadır. Nispeten büyük şirketlerin kendi rafineri tesisleri bulunmaktadır. Daha küçük şirketler üretimlerinin rafineri aşamasında taşeron firmalardan yararlanmaktadır. Türkiye'de 2015 yılı sonu itibarıyla ortalama kapasite kullanım oranları sırasıyla %60 ve %75 olan 110 yağlı tohum işleme tesisi ve 100 rafineri tesisi mevcuttur.
- (13) 17.07.2003 tarih ve 03-51/577-253 sayılı, 13.07.2006 tarih ve 06-51/663-188 sayılı, 01.02.2007 tarih ve 07-11/65-20 sayılı Kurul kararlarında "margarin ve yemeklik sıvı yağlardan oluşan yemeklik yağ pazarı" şeklinde pazar tanımı yapılırken, 07.02.2008 tarih ve 08-12/130-46 sayılı, 12.11.2008 tarih ve 08-63/1048-407 sayılı, 18.02.2009 tarih ve 09-07/131-43 sayılı, 12.10.2010 tarih ve 10-64/1355-498 sayılı Kurul kararlarında bitkisel sıvı yağlar pazarı ve margarin pazarı ayrıştırılmıştır. 08.04.2010 tarih ve 10-29/428-157 sayılı Kurul kararında sıvı yağ pazarı alt kırılımlara ayrılarak "ham yağ pazarı" olarak tanımlanmıştır. Mevcut dosya bakımından Kurul'un son yıllardaki yaklaşımına paralel olarak etkilenen pazarlar paketlenmiş rafine bitkisel yağ pazarı, dökme rafine bitkisel yağ pazarı ve ham bitkisel yağ pazarı şeklinde değerlendirilmiştir.
- (14) Dosya içeriğinden, BUNGE GIDA ve ANA GIDA'nın Türkiye'de paketlenmiş rafine bitkisel yağ pazarındaki toplam pazar paylarının yaklaşık %(.) olacağı, BUNGE GIDA'nın dökme rafine bitkisel yağ tedarikindeki payının %(.)u ve ham bitkisel yağ tedarikindeki payının %(.)i geçmediği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, Bildirim Formunda, ANA GIDA'nın Türkiye'deki toplam dökme rafine yağ alımındaki payının %(.)u, toplam ham bitkisel yağ alımındaki payının ise %(.)i geçmediği belirtilmiştir.
- (15) Tarafların işlem sonrasındaki toplam pazar paylarının her bir etkilenen pazarda düşük olduğu ve etkilenen pazarlarda fazla sayıda rakibin olduğu hususu birlikte değerlendirildiğinde, BUNGE'nin ANA GIDA'nın tam kontrolünü devralınması işlemi neticesinde etkilenen pazarlarda hâkim durum yaratılmasının veya herhangi bir hâkim durumun güçlendirilmesinin söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

17-03/27-12

H. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.